

Σύσταση R 1547 (2002)¹

Για τις διαδικασίες απέλασης με σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και για την εκτέλεσή τους σε συνθήκες ασφάλειας και αξιοπρέπειας

1. Η Συνέλευση ανησυχεί ιδιαίτερα για τον αριθμό των θανάτων που οφείλονται στις μεθόδους που χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης για να εκτελέσουν τις αποφάσεις απέλασης. Από το Σεπτέμβριο του 1998 έως το Μάιο του 2001 δέκα αλλοδαποί αποβίωσαν κατά την απέλασή τους από την Αυστρία, το Βέλγιο, τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία και την Ελβετία.

2. Αυτοί οι θάνατοι αποτελούν λυπηρά παραδείγματα της χειρίστης έκβασης της εκτέλεσης των αποφάσεων απέλασης. Τουλάχιστον τα τελευταία επτά χρόνια η Διεθνής Αμνηστία λαμβάνει καταγγελίες για την κακομεταχείριση των απειλούμενων με απέλαση αλλοδαπών. Όλες οι οργανώσεις που εξετάζουν καταγγελίες αναφέρουν ότι ο αριθμός τους έχει αυξηθεί κατακόρυφα τα τελευταία δύο χρόνια, αντανακλώντας την αύξηση του αριθμού των απελάσεων και ταυτόχρονα των αναγκαστικών και βίαιων απομακρύνσεων.

3. Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση πιστεύει ότι η αύξηση των αριθμού των καταγγελλόμενων περιπτώσεων για τις συνθήκες απέλασης από τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης αποδεικνύει ότι δεν πρόκειται για μεμονωμένα περιστατικά. Όλο και πιο συχνά οι απειλούμενοι με απέλαση υπόκεινται, κατά παράβαση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, ρατσιστική προφορική κακομεταχείριση, επικίνδυνες μεθόδους περιορισμού της ελευθερίας κινήσεων ακόμα και βίαιη και απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση. Όλο και πιο συχνά οι αρμόδιοι για την εκτέλεση των αποφάσεων απέλασης καταφεύγουν σε αδικαιολόγητη, ακατάλληλη ή ακόμη και επικίνδυνη χρήση βίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας πιστεύει ότι είναι σαφείς οι κίνδυνοι απάνθρωπης μεταχείρισης κατά την απέλαση των αλλοδαπών, στο στάδιο της προπαρασκευής, της εκτέλεσης (στις πτήσεις ή στα πλοία) της σχετικής απόφασης και κατά την άφιξη στο κράτος προορισμού.

4. Η Συνέλευση ανησυχεί για τον κυρίαρχο ή ακόμα και αποκλειστικό ρόλο που διαδραματίζουν κατά την εκτέλεση των αποφάσεων απέλασης οι αστυνομικές αρχές και οι δυνάμεις ασφαλείας, που συχνά στερούνται της κατάλληλης κατάρτισης και επιμόρφωσης. Εκφράζει τη λύπη της γιατί σε όλα τα στάδια της διαδικασίας παραμένει περιορισμένος ο ρόλος των επαγγελματιών τόσο για τη ψυχολογική στήριξη και την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας όσο και των δικηγόρων, δικαστών και ιατρών. Η Συνέλευση ανησυχεί για τις απεριόριστες ευθύνες που τα κράτη επιρρίπτουν άμεσα ή έμμεσα στους μεταφορείς.

5. Σε αυτό το πλαίσιο δεν εκπλήσσει η δυσκολία συγκέντρωσης αξιόπιστων πληροφοριών για τις διαδικασίες απέλασης. Συχνά μόνον κατά τύχη δημοσιοποιείται η κακομεταχείριση που υπόκειται ο απειλούμενος με απέλαση αλλοδαπός. Επιπλέον, ελάχιστοι επαναπατρισθέντες με απέλαση αλλοδαποί στρέφονται κατά των υπευθύνων για την απέλασή τους, κυρίως ελλείψει πόρων και υποστήριξης.

6. Η Συνέλευση εκφράζει τη λύπη της γιατί σε όλα τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης οι διαδικασίες απέλασης δεν είναι διάφανες. Με ενδιαφέρον υπογραμμίζεται ότι κάποια κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης επανεξετάζουν το θεσμικό πλαίσιο της απέλασης ή υιοθετούν μεταρρυθμίσεις, όμως εκφράζονται ανησυχίες γιατί το νομικό πλαίσιο της εκτέλεσης των αποφάσεων απέλασης συχνά δεν ανταποκρίνεται στην πράξη.

7. Η Συνέλευση πιστεύει ότι η αναγκαστική απέλαση πρέπει να χρησιμοποιείται ως έσχατο μέσο, να εκτελείται μόνον στις περιπτώσεις όσων σαφώς και διαρκώς ανθίστανται και ότι μπορεί

¹ Υιοθετήθηκε από τη Συνέλευση στις 22.1.2002. Απόδοση στην ελληνική και επιμέλεια: Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Αθήνα

να αποφευχθεί εάν καταβληθούν ειλικρινείς προσπάθειες να παρασχεθεί στους απειλούμενους με απέλαση αλλοδαπούς συνδρομή, εξατομικευμένα και υπό επίβλεψη, που θα τους προετοιμάζει για την αναχώρησή τους.

8. Η Συνέλευση επιμένει ότι οι θεμελιώδεις αξίες του Συμβουλίου της Ευρώπης θα απειληθούν εάν δεν ληφθούν μέτρα για την καταπολέμηση του κλίματος εχθρότητας που χαρακτηρίζει την αντιμετώπιση των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών και για την ενδυνάμωση του σεβασμού της ασφάλειας και της αξιοπρέπειάς τους σε όλες τις καταστάσεις.

9. Ευχαριστεί τον Ευρωπαϊκό Επίτροπο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου που πρόσφατα κάλεσε τις μη κυβερνητικές οργανώσεις να συμμετάσχουν σε σεμινάρια όπου συζητήθηκαν τα κριτήρια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που εφαρμόζονται στην κράτηση των αλλοδαπών που επιθυμούν να εισέλθουν σε κάποιο κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης και στην εκτέλεση των αποφάσεων απέλασης. Από τις συζητήσεις που διεξήχθησαν στα πλαίσια των προαναφερόμενων σεμιναρίων ο Επίτροπος είχε την ευκαιρία να αντλήσει πολύτιμες πληροφορίες για τις διαδικασίες απέλασης.

10. Η Συνέλευση υπενθυμίζει και επιβεβαιώνει τις πρόσφατες συστάσεις της που έχουν σκοπό τη βελτίωση της προστασίας και της μεταχείρισης των αιτούντων άσυλο, κυρίως τη Σύσταση 1475 (2000) για την άφιξη των αιτούντων άσυλο στα ευρωπαϊκά αεροδρόμια, τη Σύσταση 1467 (2000) για την παράνομη μετανάστευση και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, τη Σύσταση 1440 (2000) για τους περιορισμούς του ασύλου που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη

Σύσταση No. R (99) 12 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για την επιστροφή των απορριφθέντων αιτούντων άσυλο.

11. Η Συνέλευση συστήνει στην Επιτροπή Υπουργών να διεξάγει ενδελεχή μελέτη², και να την παρακολουθήσει με περιοδικές εκθέσεις, για τις διαδικασίες και πρακτικές που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένων των κρατών της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης, κατά την εκτέλεση των νομίμως διατασσόμενων απελάσεων, συγκεντρώνοντας συγκεκριμένες και λεπτομερειακές πληροφορίες για:

i) το σχετικό νομικό και κανονιστικό πλαίσιο των εθνικών νομοθεσιών και την κατεύθυνση όπως και την έκταση των ισχυουσών και των σχεδιαζόμενων μεταρρυθμίσεων,

² Με την υιοθετηθείσα στις 22.1.2003 απάντησή της (έγγραφο 9671/24.1.2003) προς την Κοινοβουλευτική Συνέλευση η Επιτροπή Υπουργών αναφέρεται στις δραστηριότητες της Επιτροπής κατά της Πρόληψης των Βασανιστηρίων, της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για τις Νομικές Πτυχές του Εδαφικού Ασύλου, των Προσφύγων και των Αιτούντων Άσυλο και του Επιτρόπου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Το έργο τους μπορεί να συμβάλει στην άντληση αξιόπιστων πληροφοριών για τις διαδικασίες απέλασης που ισχύουν στα διάφορα κράτη μέλη, για το βαθμό διαφάνειας και για τη συμβατότητά τους με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και άλλα σχετικά κείμενα του Συμβουλίου της Ευρώπης και την εθνική νομοθεσία. Η Επιτροπή Υπουργών θεωρεί ότι η Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων διαδραματίζει εξέχοντα ρόλο. Υπενθυμίζει ότι κατά την πρώτη της επίσκεψη (στην Αυστρία, το Μάιο του 1990) εξέτασε την κατάσταση των κρατούμενων σε χώρους ζωνών διέλευσης των διεθνών αεροδρομίων και τις διαδικασίες που προβλέπονται γι' αυτούς. Έκτοτε έχει πραγματοποιήσει πολλές επισκέψεις σε διεθνή αεροδρόμια. Στην 7^η Γενική Έκθεσή της (CPT/Inf (97)10, παράγραφοι 35 και 36) η Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων αναφέρεται σε κάποιες θεμελιώδεις αρχές που διέπουν τη μεταχείριση των αλλοδαπών κρατούμενων σύμφωνα με την περί αλλοδαπών νομοθεσία και ειδικότερα, στη χρήση μέσωσ εξαναγκασμού στα πλαίσια των αναγκαστικών απομακρύνσεων. Επιπροσθέτως, πολλές εκθέσεις της Επιτροπής που έχουν δημοσιευθεί περιλαμβάνουν κατευθυντήριες οδηγίες που αφορούν στον τομέα των αναγκαστικών απομακρύνσεων των αλλοδαπών. Το συγκεκριμένο θέμα της αναγκαστικής απομάκρυνσης αλλοδαπών από αέρος αποτελεί αντικείμενο ιδιαίτερου κεφαλαίου σε δύο πρόσφατα δημοσιευθείσες εκθέσεις της, του Μαρτίου 2002 (περιοδική επίσκεψη στην Ελβετία που πραγματοποιήθηκε το Φεβρουάριο του 2001 – CPT/inf (2002)4) και του Οκτωβρίου 2002 (περιοδική επίσκεψη στο Βέλγιο που πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο και το Δεκέμβριο του 2001 – CPT/inf (2002) 25). Οι εκθέσεις αυτές περιλαμβάνουν διάφορες αρχές που πρέπει να εφαρμόζουν οι αρχές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας όταν συντάσσουν ή επανεξετάζουν τις οδηγίες που παρέχουν στα αρμόδια κρατικά όργανα γι' αυτό το θέμα.

ii) την πρακτική των αρχών που φέρουν την ευθύνη εκτέλεσης των αποφάσεων απέλασης και των οδηγιών στις οποίες αυτή στηρίζεται,

iii) τον αριθμό των καταγγελιών, τα αποτελέσματα της διερεύνησής τους και, ανάλογα με την περίπτωση, τις επιβληθείσες νομικές και διοικητικές κυρώσεις.

12. Η Συνέλευση συστήνει επίσης στην Επιτροπή Υπουργών να ιδρύσει μια κοινή ομάδα εργασίας ευρωπαϊκού επιπέδου (συμπεριλαμβανομένων για παράδειγμα εκπροσώπων των κυβερνήσεων, των κοινοβουλίων και των σχετικών οργανώσεων, μελών των οργάνων που φέρουν την ευθύνη εκτέλεσης των αποφάσεων απέλασης, εργαζομένων στον τομέα της υγείας και της ψυχολογίας και παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, δικαστών και νομικών συμβούλων) για να συντάξει, με πνεύμα πραγματιστικό και ανθρώπινο, Κώδικα Καλής Συμπεριφοράς³ ο οποίος θα περιλαμβάνει:

i) εξαντλητικό κατάλογο των κριτηρίων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που εφαρμόζονται στους υπό απέλαση αλλοδαπούς και των εγγυήσεων προστασίας τους,

ii) κατάλογο των ελάχιστων αρχών που αφορούν στο συντονισμό, στην παρακολούθηση και στην υποστήριξη των απειλούμενων με απέλαση αλλοδαπών, λαμβάνοντας υπόψη την αξιοπρέπεια και την ασφάλειά τους,

iii) οδηγίες για τις τεχνικές περιορισμού της ελευθερίας κινήσεων,

iv) το καθεστώς των μελών των συνοδών και των συνδέσμων με την εγγύηση ότι την ευθύνη για τις διαδικασίες απέλασης φέρουν κατ' αποκλειστικότητα οι δημόσιες αρχές.

13. Τέλος, η Συνέλευση συστήνει στην Επιτροπή Υπουργών να καλέσει τα κράτη μέλη⁴:

i) να υιοθετήσουν ανεξάρτητα συστήματα επίβλεψης των διαδικασιών απέλασης, για παράδειγμα ορίζοντας παρατηρητές, διαμεσολαβητές ή Συνηγόρους του Πολίτη, και να διενεργούν αμερόληπτες και ενδεδειγμένες έρευνες σε όλα τα επίπεδα όταν διατυπώνονται καταγγελίες κακομεταχείρισης,

ii) να διασφαλίσουν ότι οι όλοι οι απειλούμενοι με απέλαση αλλοδαποί απολαμβάνουν υπό την αιγίδα επιτηρητή, επίβλεψη η οποία :

α. με την αξιολόγηση της προσωπικής κατάστασης κάθε ενδιαφερόμενου αλλοδαπού είναι εξατομικευμένη και καλύπτει όχι μόνον το διοικητικό και νομικό καθεστώς του, αλλά επίσης τις ανησυχίες του για την απέλαση και την κατάσταση υγείας του,

β. με σεβασμό των πολιτισμικών αξιών των απελαυνομένων είναι σφαιρική, με τη συμμε-

³ Με την υιοθετηθείσα στις 22.1.2003 απάντησή της (έγγραφο 9671/24.1.2003) προς την Κοινοβουλευτική Συνέλευση η Επιτροπή Υπουργών στηρίζει την πρόταση για σύνταξη Κώδικα Καλής Συμπεριφοράς για τις Διαδικασίες Απέλασης. Έτσι θα καταγραφούν σε ένα πραγματιστικό κείμενο οι διάφορες κατευθυντήριες οδηγίες που έχουν αναπτύξει διάφορα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης ώστε να χρησιμοποιηθούν από τις κυβερνήσεις όταν υιοθετούν εθνικούς νόμους και κανονισμούς για το θέμα αυτό. Ο Κώδικας αυτός θα αποτελέσει πολύτιμη πηγή παροχής κατευθυντήριων οδηγιών σε όσους άμεσα ή έμμεσα εμπλέκονται στα μέτρα απέλασης. Επιπλέον, θα παράσχει την ευκαιρία ανάδειξης των δραστηριοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης σε αυτόν τον τομέα. Η Επιτροπή Υπουργών προτιμά το έργο αυτό να ανατεθεί σε κάποιες από τις ήδη υπάρχουσες διακοινοβουλευτικές επιτροπές εμπειρογνομόνων, σε συνεργασία και διαβούλευση με άλλες διακυβερνητικές επιτροπές που έχουν ειδικές γνώσεις στον τομέα και με την Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων. Θα εξετάσει τις δυνατότητες οργάνωσης αυτής της δράσης στο πλαίσιο των συζητήσεων για το πρόγραμμα δραστηριοτήτων.

⁴ Με την υιοθετηθείσα στις 22.1.2003 απάντησή της (έγγραφο 9671/24.1.2003) προς την Κοινοβουλευτική Συνέλευση η Επιτροπή Υπουργών υπογραμμίζει ότι πολλές από τις συστάσεις που καλείται να απευθύνει στα κράτη μέλη στηρίζονται σε ήδη υιοθετηθέντα κείμενα. Θεωρεί ότι οι προτεινόμενες συστάσεις πρέπει να εξεταστούν από την Επιτροπή που θα επιφορτιστεί με τη σύνταξη του Κώδικα Καλής Συμπεριφοράς. Όμως, σε αυτό το στάδιο επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι στηρίζει την άποψη που εκφράζεται από τη Συνέλευση και από την Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων για την απόλυτη απαγόρευση τεχνικών που συνεπάγονται μερική ή ολική απόφραξη των αναπνευστικών διόδων. Συντασσόμενη με αυτά τα όργανα τονίζει τη σημασία της ειδικευμένης εκπαίδευσης των αξιωματούχων που ορίζονται να εκτελέσουν τις αποφάσεις απέλασης και ειδικότερα των παιδιών. Κατά τη σύνταξη του Κώδικα Καλής Συμπεριφοράς ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στις διαδικασίες απέλασης των παιδιών.

τοχή ομάδας επαγγελματιών, συμπεριλαμβανομένων ιατρών, ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών, νομικών συμβούλων, οργανώσεων που παρέχουν νομική ή ανθρωπιστική βοήθεια, και ιδίως μη κυβερνητικών οργανώσεων,

γ. παρακολουθηματική της διαδικασίας απέλασης, δηλαδή της προετοιμασίας αναχώρησης, ειδικότερα στους χώρους και στα κέντρα κράτησης, του ταξιδιού και του άφιξης στο κράτος προορισμού – καταγωγής,

iii) να διασφαλίσουν ότι κάθε συνοδευόμενος ανήλικος που απειλείται με απέλαση δεν απομακρύνεται από τους αρμόδιους αξιωματούχους παρά με την παρουσία των γονέων του και συνοδευόμενος από αυτούς,

iv) να αναπτύξουν συστηματικές πολιτικές εθελοντικού ή αναγκαστικού επαναπατρισμού σε συνεργασία με το Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης ή οποιοδήποτε άλλο αρμόδιο όργανο, ειδικότερα με την παροχή οικονομικής βοήθειας,

ν) να προσαρμόσουν χωρίς καθυστέρηση τη νομοθεσία τους και τις πρακτικές τους που αφορούν στην κράτηση που προηγείται της απέλασης, ώστε να:

α. να περιορίσουν τη διάρκεια της κράτησης στις ζώνες αναμονής ή στις ζώνες διερχομένων των αεροδρομίων κατ' ανώτατο όριο στις δέκα πέντε ημέρες,

β. να περιορίσουν τη διάρκεια της κράτησης στα αστυνομικά τμήματα στην αυστηρά αναγκαία για κάθε σύλληψη χρονική περίοδο και να διαχωρίζουν τους αλλοδαπούς που αναμένουν να απελαθούν από τους κρατούμενους για αδικήματα του κοινού ποινικού δικαίου,

γ. να περιορίσουν την κράτηση σε φυλακές σε όσους έχει αναγνωριστεί ότι αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια και να διαχωρίζουν τους αλλοδαπούς που αναμένουν την απέλαση από τους κρατούμενους για αδικήματα του κοινού ποινικού δικαίου,

δ. να αποφεύγουν να κρατούν τους αλλοδαπούς που αναμένουν απέλαση σε συνθήκες φυλακής και ειδικότερα να :

-Σταματήσουν να εφαρμόζουν το μέτρο της κράτησης σε κελιά,

-επιτρέπουν την πρόσβαση στον προαυλισμό και σε ιδιωτικούς χώρους καθώς και σε χώρο όπου οι αλλοδαποί μπορούν να επικοινωνήσουν με τον έξω κόσμο,

-να μην εμποδίζουν τις επισκέψεις της οικογένειας και των μη κυβερνητικών οργανώσεων,

-να εγγυώνται την πρόσβαση σε μέσα επικοινωνίας με τον έξω κόσμο, όπως είναι οι τηλεφωνικές και οι ταχυδρομικές υπηρεσίες,

-να διασφαλίζουν ότι την αξιοπρεπή και με κατάλληλη αμοιβή εργασία των αλλοδαπών κρατούμενων και τη συμμετοχή τους σε αθλητικές και πολιτισμικές δραστηριότητες,

-να εγγυώνται την ελεύθερη πρόσβαση στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και σε ανεξάρτητους νομικούς συμβούλους.

ε. να εγγυώνται, με την τακτική αναθεώρηση από δικαστή, την αυστηρή αναγκαιότητα και την αναλογικότητα της επιβολής και της συνέχισης του μέτρου της κράτησης για την εκτέλεση της απόφασης απέλασης και να ορίσουν ότι η κράτηση δεν μπορεί να υπερβεί κατ' ανώτατο όριο τη διάρκεια του ενός μηνός,

στ. να προωθήσουν εναλλακτικές της κράτησης λύσεις που περιορίζουν λιγότερο την ελευθερία, όπως είναι ο αναγκαστικός περιορισμός κατ' οίκον ή άλλες μορφές επίβλεψης και παρακολούθησης, όπως είναι η υποχρέωση καταγραφής και να ιδρύσουν ανοικτά κέντρα υποδοχής,

ζ. να διασφαλίσουν την επίβλεψη των κέντρων κράτησης από υπαλλήλους που έχουν ειδικά επιλεγεί για το σκοπό αυτό και έχουν εκπαιδευθεί στην ψυχο-κοινωνική στήριξη και να διασφαλίσουν τη συνεχή, ή τουλάχιστον τακτική, παρουσία των «διαπολιτισμικών διαμεσολαβητών», των διερμηνέων, των ιατρών και των ψυχολόγων καθώς και τη νομική προστασία από νομικούς συμβούλους,

η. σε κάθε απόφαση περιορισμού της προσωπικής ελευθερίας να λαμβάνουν υπόψη τις

ανάγκες των ευάλωτων ομάδων και ειδικότερα:

- την ανάγκη σεβασμού της αρχής της ενότητας της οικογένειας σε όλες τις περιπτώσεις,
- την ανάγκη των ασυνόδευτων ανηλίκων να απολαμβάνουν μεταχείριση ανάλογη της ηλικίας τους, να υπάγονται άμεσα στην σφαίρα ευθύνης δικαστών ανηλίκων και να έχουν πρόσβαση στην παροχή νομικών συμβουλών και στην εκπροσώπηση από νομικό σύμβουλο,
- την ανάγκη των άγαμων γυναικών να κρατούνται σε ξεχωριστούς χώρους,
- την ανάγκη των ηλικιωμένων να έχουν πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη που, ανάλογα με την κατάσταση, είναι απαραίτητη.

vi) να διασφαλίσουν την εκτέλεση των αποφάσεων απέλασης από ειδικά εκπαιδευμένους κρατικούς αξιωματούχους και όχι από ιδιώτες και την αποφυγή κάθε τραυματικής μεταχείρισης, ειδικά κατά την αντιμετώπιση των ευάλωτων περιπτώσεων,

vii) να ενημερώνουν τα κράτη προορισμού για τα μέτρα που ελήφθησαν, ώστε να διασφαλίζουν ότι οι απελαυνόμενοι αλλοδαποί δεν θεωρούνται εγκληματίες,

viii) να ιδρύσουν συστήματα παρακολούθησης στις χώρες προορισμού, υπό τη διαχείριση του προσωπικού των πρεσβειών τους, με στόχο να εξασφαλίσουν ότι οι απελαθέντες δεν υπόκεινται παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δεν θεωρούνται εγκληματίες και δεν απειλούνται με εκβιασμούς ή αυθαίρετη κράτηση,

ix) να προσαρμόσουν άμεσα τη νομοθεσία τους και τις πρακτικές που εφαρμόζουν για τη μεταφορά των υπό απέλαση αλλοδαπών ώστε:

α. να ενημερώνουν τον ενδιαφερόμενο αλλοδαπό τουλάχιστον 36 ώρες προηγουμένως για τις λεπτομέρειες του ταξιδιού: ώρα αναχώρησης, προορισμός, μέσα μεταφοράς και, ανάλογα με την περίπτωση, εάν θα απομακρυνθεί από τη χώρα με συνοδεία φρουρών,

β. να περιορίζουν την απέλαση με συνοδεία φρουρών μόνον στις γνωστές περιπτώσεις όπου είναι γνωστό ότι ο αλλοδαπός αντιστέκεται στην εκτέλεση της απέλασης, να λαμβάνουν υπόψη όλες τις περιπτώσεις όπου ο αλλοδαπός αρνείται να απελαθεί φρουρούμενος και εάν είναι απολύτως αναγκαίο, να οργανώνουν προηγουμένως συνάντηση με τα μέλη της συνοδείας,

γ. να διασφαλίζουν την κατάλληλη εκπαίδευση των μελών της συνοδείας, ειδικότερα στον τομέα της διαμεσολάβησης και της διαχείρισης του στρες και την γλωσσολογική και πολιτισμική τους γνώση,

δ. να προτιμούν σε όλες τις περιπτώσεις τις προγραμματισμένες αεροπορικές πτήσεις και να διασφαλίζουν την ολοκληρωμένη ενημέρωση του μεταφορέα και του πιλότου και τουλάχιστον την επίσημη συμφωνία τους, αν δεν επιτρέπουν την παρουσία στο αεροσκάφος ανεξάρτητων παρατηρητών ή τη βιντεοσκόπηση,

ε. να επιτρέπουν επίσης την παρουσία ανεξάρτητων παρατηρητών ή να βιντεοσκοπούν ό,τι προηγείται της αναχώρησης, ενόψει της πιθανότητας απειλών ή επιθέσεων που στοχεύουν να πείσουν τον αλλοδαπό να εγκαταλείψει το έδαφος της χώρας υποδοχής. Ανεξάρτητοι παρατηρητές πρέπει να παρίστανται κατά την αναχώρηση και την άφιξη,

στ. να συντάσσουν συστηματικά πιστοποιητικά για τη σωματική και πνευματική υγεία του απελαυνομένου, κατά την αναχώρηση και την άφιξη,

ζ. να εισάγουν στην εθνική νομοθεσία συγκεκριμένες ρυθμίσεις οι οποίες θα απαγορεύουν αυστηρά τις ακόλουθες πρακτικές:

- τη μερική ή ολική απόφραξη της αναπνευστικής οδού,
- τη φίμωση με κολλητική ταινία,
- τη χρήση δηλητηριωδών ή αναισθητικών αερίων,
- τη χορήγηση ηρεμιστικών παρά την αντίθεση του ενδιαφερόμενου ή φαρμάκων που δεν έχουν συνταγογραφηθεί από ιατρό,
- κάθε μορφή περιορισμού της ελευθερίας των κινήσεων, πλην των χειροπεδών,

- την ακινητοποίηση με χειροπέδες στη διάρκεια του ταξιδιού,
- τη χρήση μασκών ή καλύπτρων από τους φρουρούς της συνοδείας,
- την αυθαίρετη ή δυσανάλογη χρήση βίας,

η. να διασφαλίζουν την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας και σεβασμό της ασφάλειας και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας σε κάθε μέτρο που εφαρμόζουν κατά τη διαδικασία της απέλασης, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες των ευάλωτων ομάδων, όπως των παιδιών, των ασυνόδευτων ανήλικων, των άγαμων γυναικών και των ηλικιωμένων,

θ. να διασφαλίζουν τη σίτιση των απελαυνομένων στα διάρκεια του ταξιδιού και τη δυνατότά τους να μεταφέρουν και να παραλαμβάνουν τα προσωπικά τους αντικείμενα,

ι) να θεσμοθετήσουν τις κατάλληλες νομικές εγγυήσεις που είναι αναγκαίες στους απελαθέντες των οποίων τα δικαιώματα παραβιάστηκαν κατά τη διαδικασία της απέλασης ώστε να ασκήσουν αποτελεσματικά το δικαίωμα της προσφυγής, και ιδίως:

α. τη δυνατότητα του θύματος, ή οποιουδήποτε ρητά εξουσιοδοτημένου από αυτό εκπροσώπου του, να προσφύγει ενώπιον νομικής αρχής, συμπεριλαμβανομένων, ανάλογα με την περίπτωση, των διπλωματικών αποστολών του κράτους που διέταξε και εκτέλεσε την απέλαση,

β. την πλήρη ενημέρωση όλων των απειλούμενων με απέλαση αλλοδαπών για τη δυνατότητα να ασκήσουν προσφυγή και τους τρόπους άσκησης αυτού του δικαιώματός τους, για τις πιθανές συνέπειες της άρνησης συνεργασίας και για τα μέσα περιορισμού της ελευθερίας κινήσεων που ορίζει η εθνική νομοθεσία,

γ. την παρουσία του θύματος στο κράτος που αποφάσισε την απέλασή του κατά τη διαδικασία εξέτασης της προσφυγής, εάν αναγκαίο με:

-την αναστολή της εκτέλεσης της απέλασης αλλοδαπού που ήταν παρών στο κράτος από το οποίο απελάθηκε ο προσφεύγων, ή

-την επιστροφή του απελαθέντα στο κράτος που διέταξε την απέλασή του.